

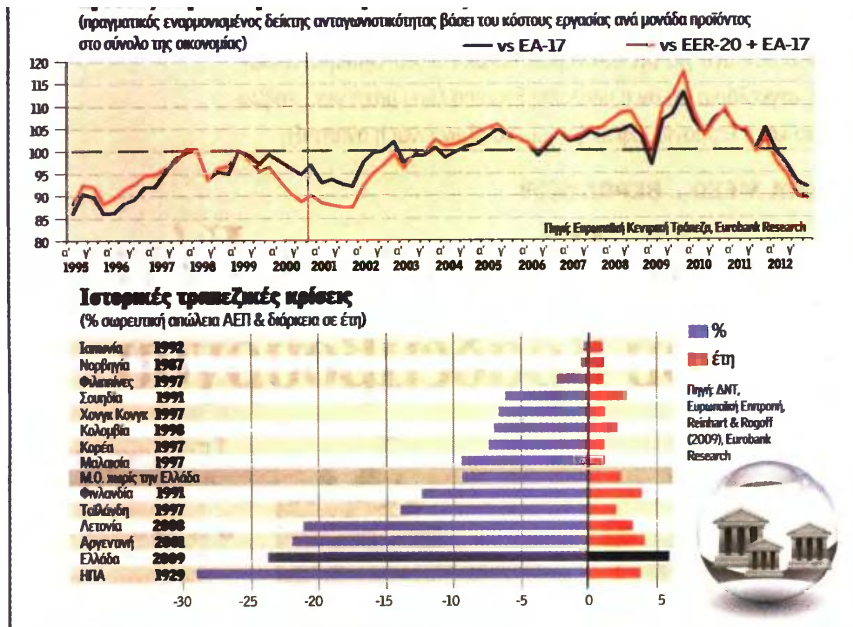
Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ

Μέσο: ΗΜΕΡΗΣΙΑ

Ημ. Έκδοσης: 20/6/2013 Ημ. Αποδελτίωσης: 20/6/2013

Σελίδα: 30

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Η Ελλάδα μετά την κρίση

ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΑΟΥΒΕΛΗΣ
Chief Economist της Eurobank

Στη αρχή του Μνημονίου, το 2010, οι περισσότεροι πολίτες και πολιτικοί, πίστευαν ότι η κρίση θα είναι παροδική. Δεν αντιλήφθηκαν ότι στην πραγματικότητα επρόκειτο για «αλλαγή εποχής» και ότι οι όροι άσκησης της οικονομικής πολιτικής άλλαξαν ριζικά. Πλέον έπρεπε να γίνουν οι απαραίτητες διορθώσεις για τα λάθη δεκαετιών σε ασφυκτικά χρονικά πλαίσια και όχι πλέον σε καθεστώς ανάπτυξης αλλά εν μέσω ύφεσης.

Η επιμονή στις περασμένες συνθήκες και πρακτικές - η αδράνεια - είχε ως κύριο αποτέλεσμα, σε αντίθεση με την Ιρλανδία, μια «βάρβαρη» δημοσιονομική προσαρμογή με μεγάλο πολλαπλασιαστικό, καθώς οι αστοχίες του προγράμματος αντιμετωπίζονταν με ακόμα περισσότερες οριζόντιες περικοπές και αυξήσεις φόρων. Η πιστωτική ασφυξία, εξαιτίας των προβλημάτων ρευστότητας και του PSI, συνέβαλε επίσης στη μεγέθυνση του δημοσιονομικού πολλαπλασιαστικού, κάτι που η τρέχουσα σαφώς υποεκτίμησε. Η αδράνεια επιπλέον οδήγησε στην απώλεια της αξιοπιστίας μας έναντι των εταίρων μας και την από μέρους των απαξίωση των όποιων προσπαθειών μας.

Η τρέχουσα έκανε και αυτή λάθη, όπως για παράδειγμα στη χρονική αλληλουκία των μεταρρυθμίσεων που

επέλεξε, δίδοντας προτεραιότητα στις μεταρρυθμίσεις της αγοράς εργασίας. Αντίθετα, πιο αποτελεσματικό θα ήταν να προηγηθούν οι μεταρρυθμίσεις στις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών και να ακολουθήσουν οι μεταρρυθμίσεις στην αγορά εργασίας.

Συγχρόνως, η κρίση έφερε και την ελπίδα ότι μπορούμε να χτίσουμε τη χώρα σε στέρεες βάσεις και να πετύχουμε υγιείς ρυθμούς ανάπτυξης. Έχουν γίνει πολλά τα τελευταία τρία χρόνια, τόσο στη δημοσιονομική προσαρμογή όσο και στις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και στην επώλωση των ανισοροπιών. Για πρώτη φορά σήμερα, στον έκτο χρόνο ύφεσης, υπάρχουν ενδείξεις σταθεροποίησης του επόμενου χρόνου, που υπό προϋποθέσεις μπορούν να ευδοκιμήσουν.

Φυσικά, η αβεβαιότητα παραμένει μεγάλη και το ρίσκο να συνεχιστεί η ύφεση θα ενδυναμώσει, αν η τρέχουσα επιμείνει στις περαιτέρω αυτόματες περικοπές, που το Μνημόνιο υπαγορεύει όταν οι δημοσιονομικοί στόχοι δεν εκπληρώνονται. Όμως, το κύριο ρίσκο στην οικονομία σήμερα δεν είναι τόσο το αν θα σταματήσει η ύφεση το 2014 ή όχι, αλλά το τι θα ακολουθήσει μετά το 2014: Αν, δηλαδή, ακολουθήσει περίοδος υψηλών ρυθμών ανάπτυξης ή αν ακολουθήσει στασιμότητα διαρκείας.

Για να ακολουθήσει η Ελλάδα γρήγορη ανάπτυξη στη μετά το 2014 εποχή, απαιτείται να ολοκληρωθούν σύντομα οι ουσιαστικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Το ρίσκο λοιπόν είναι να μην ολοκληρωθούν, να κυριαρχήσουν τα συμφέροντα των συντεχνιών, να εξακολουθήσει η καπιλεύα της κοινωνίας από παλαιοκομματικές αντιλήψεις, χωρίς αναδιοργάνωση του δημόσιου τομέα, χωρίς μείωση της γραφειοκρατίας. Το ρίσκο μεγεθύνεται από το γεγονός ότι μέχρι σήμερα οι μεταρρυθμίσεις δεν έγιναν κτήμα του ελληνικού λαού, εμφανίστηκαν ως έξωθεν επιβαλλόμενες, σαν να αφορούν κάποιους άλλους, όχι εμάς, σαν κάποιος «κακός» να τις επιβάλλουν.

Έτσι, στο επόμενο χρονικό διάστημα, καθώς τα πρωτογενή πλεονάσματα θα αυξάνονται, θα μεγαλώνει η πιθανότητα να αδρανήσουμε, να μην προχωρήσει η αναδιάρθρωση της οικονομίας μας, όπως απαιτείται, ώστε να μπορούμε να ανταγωνιζόμαστε αποτελεσματικά διεθνώς και έτσι να σταθεροποιήσουμε τον μεταπρατισμό σε στασιμότητα, η οποία θα εμποδίσει την άνοδο του βιοτικού επιπέδου. Επιπλέον θα μειώνεται και η πολιτική δύναμη της τρέχουσας να μπορεί να επιμένει στις μεταρρυθμίσεις, κάτι που όμως έτσι και αλλιώς δεν αρκεί. Σήμερα λοιπόν απαιτείται να ολοκληρώσουμε τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις.